

Ο Αναξαγόρας γεννήθηκε στις Κλαζομενές της Ιωνίας περίπου το 500 π.Χ. Ήταν σπουδαίος φιλόσοφος και αστρονόμος. Πίστευε ότι η Γη έχει τυμπανοειδές σχήμα και συγκρατείται στον αέρα. Τον Ήλιο ο Αναξαγόρας τον θεωρούσε ως διάπυρο και για τη Σελήνη πίστευε πως ήταν ετερόφωτη και ότι κατοικείται από ανθρώπους και άλλα όντα. Ασχολήθηκε επίσης με τους κομήτες και τους διάττοντες αστέρες, ενώ για τους μετεωρίτες, πίστευε ότι ήταν λίθοι που στροβιλίζονταν και έλκονταν από τη Γη. Ο Αναξαγόρας διατύπωσε την άποψη ότι ο νους είναι ανεξάρτητος και ελέγχει τα πάντα. Καταδικάστηκε σε θάνατο διότι εισήγαγε *«καινά δαιμόνια»* και στον τάφο του γράφτηκε η φράση : ***“Εδώ αναπαύεται ο Αναξαγόρας, που για τον ουράνιο κόσμο βρήκε την αλήθεια”***.

Καββαδίας Παναγιώτης

Γεωργακόπουλος Αγησίλαος

Ο Αναξίμανδρος ο Μιλήσιος γεννήθηκε στη Μίλητο (610 π.Χ. - 547 π.Χ.). Έθεσε ως αρχή των όντων το άπειρο. Ως άπειρο δεν θεωρούσε έννοιες υλικής φύσης, διότι το άπειρο ως απέραντο και ατελεύτητο, είναι αγέννητο, αθάνατο και άφθαρτο, έννοιες που μόνο στη θεότητα θα μπορούσαν να αποδοθούν. Οι πηγές τον αναφέρουν ως επιτυχημένο σπουδαστή της Αστρονομίας και της Γεωγραφίας. Ο Αναξίμανδρος πίστευε ότι η γη έχει σχήμα σφαιρικό, είναι μετέωρη και κινείται γύρω από το κέντρο του κόσμου (προφανώς τον ήλιο). Χρησιμοποιώντας τα μαθηματικά μέτρησε πρώτος τις αποστάσεις των πλανητών από τη Γη καθώς και τα μεγέθη τους. Σχεδίασε τον πρώτο χάρτη της ουράνιας σφαίρας και χάραξε την κίνηση του Ήλιου. Εισήγαγε τη χρήση του γνώμονα στην αρχαία Ελλάδα και κατασκεύασε χάρτη του γνωστού τότε κόσμου. Υπολόγισε με τον γνώμονα τα ηλιοστάσια και τις ισημερίες.

Κάρτας Νικόλαος

Ο Αναξιμένης έζησε τον 5ο αιώνα π.Χ. Στο έργο του ασχολήθηκε με την αρχή του κόσμου. Θεώρησε ως μοναδική αρχή, την πρωταρχική ουσία του κόσμου και βασική μορφή της ύλης, τον αόρατο ατμοσφαιρικό αέρα. Με την πύκνωση και την αραιώσή του δημιουργούνται η φωτιά, ο άνεμος, τα σύννεφα, το νερό, η γη και οι πέτρες.

Για να αποδείξει τη δημιουργία και την ποικιλία των ουσιών του κόσμου αποδέχθηκε ότι ο αέρας είναι άπειρος, καθιστώντας τον έτσι μια ανεξάντλητη πηγή δημιουργίας. Ακόμα φαίνεται να ταυτίζει την ψυχή με τον αέρα.

Πιθανότητα υπήρξε ο πρώτος που παρατήρησε ότι η σελήνη δεν είναι αυτόφωτη, αλλά δανείζεται το φως της από τον ήλιο. Ερμήνευσε τη δημιουργία του ουράνιου τόξου ως την ανάκλιση των ηλιακών ακτινών πάνω σε μια μάζα συμπυκνωμένου αέρα, καθώς υπήρξε και ο πρώτος που διέκρινε τους απλανείς αστέρες από τους πλανήτες και έδωσε την φυσική εξήγηση των ηλιακών και σεληνιακών εκλείψεων.

Ακόμα ο Αναξιμένης ήταν ο πρώτος φυσιοδίφης ο οποίος πίσω από κάθε υλική μεταβολή έβλεπε την ύπαρξη κάποιας αιτίας.

Ανδριοπούλου Λυδία

Βουρλούμη Μαρία

Ο Θαλής ο Μιλήσιος έζησε στη Μίλητο από το 624 ως το 564 π.Χ. Θεωρείται ένας από τους επτά σοφούς της αρχαίας Ελλάδας και συγχρόνως φιλόσοφος αλλά και θεωρητικός αστρονόμος. Πρόβλεψε την έκλειψη του ηλίου που έγινε το 585 π.Χ., υπολόγισε πρώτος την διάρκεια του έτους σε 365 ημέρες και ότι η διάμετρος του Ηλίου ήταν το $1/720$ της φαινόμενης τροχιάς του γύρω από τη Γη.

Ο ίδιος δεν έχει κάποιο συγγραφικό έργο. Έτσι οι ιδέες του έχουν διασωθεί μέσα από κείμενα άλλων συγγραφέων. Ο Θαλής υπήρξε ο θεμελιωτής της φιλοσοφίας και πρώτος έθεσε τον προβληματισμό για την αρχή των όντων. Ο ίδιος ο Θαλής υποστήριζε ότι ο κόσμος και η ζωτική δύναμη προέρχονταν από το νερό, διότι όλη η ζωή στηρίζεται στο υγρό στοιχείο (π.χ. σπέρματα ζώων) και αποτελείται κυρίως από αυτό. Ο Θαλής προσπάθησε να ανάγει τα πάντα σε μία μόνο αρχή, το νερό, με λογικά και επιστημονικά επιχειρήματα.

Εισηγάγε πρώτος την έννοια της αθανασίας της ψυχής, προσδίδοντας ιδιότητες της ζωής στην ύλη, ενώ επίσης πίστευε στην παρουσία του θεϊκού στοιχείου μέσα σε κάθε ον και γενικότερα σε όλη την ύλη.

Αυγέρης Ιωάννης

Ο **Όμηρος** υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους ποιητές της αρχαίας Ελλάδας και ο δημιουργός των επικών ποιημάτων 'Ιλιάδα' και 'Οδύσσεια'. Έζησε τον 9ο π.Χ. αιώνα, πιθανολογείται ότι καταγόταν από τη Σμύρνη και πέθανε στο νησί των Κυκλάδων Ίο. Ο θαυμασμός του συνολικού του έργου διατηρείται αμείωτος έως και σήμερα, ενώ ο ίδιος ο Όμηρος σηματοδότησε την ουσιαστική απαρχή της ελληνικής λογοτεχνίας και γραμματείας.

Ο **Ηρόδοτος** ήταν ένας από τους σημαντικότερους περιηγητές, ζωγράφους και ιστορικούς της αρχαίας Ελλάδας που γεννήθηκε το 458 π.Χ., στην Αλικαρνασσό. Στο έργο του αναφέρεται κυρίως στην περίοδο των Πελοποννησιακών πολέμων κάνοντας αξιολογές περιγραφές προσώπων και τοπίων, ασχολήθηκε ωστόσο και με τη Βοτανική, τη Χημεία και την Ιατρική. Ο Κικέρωνας πρώτος τον χαρακτήρισε «Πατέρα της Ιστορίας», τίτλος που τον ακολούθησε στο πέρασμα των χρόνων.

Ο **Παυσανίας** ήταν Έλληνας περιηγητής και γεωγράφος του 2ου αι. π. Χ. Ήταν πιθανώς γηγενής της Λυδίας και γνώριζε τη δυτική ακτή της Μικράς Ασίας. Παρόλα αυτά τα ταξίδια του επεκτάθηκαν αρκετά. Επικέντρωσε το ενδιαφέρον του στην εκλεκτική περιγραφή μνημείων, γλυπτών και ζωγραφικής της αρχαϊκής και κλασικής περιόδου, μελετώντας τα ιστορικά πλαίσιά τους και το ιερό τους υπόβαθρο. Το δυνατότερο σημείο του είναι η περιγραφή της θρησκευτικής τέχνης και της αρχιτεκτονικής της Ολυμπίας και των Δελφών. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που διέκρινε τα έργα του ήταν η αποπλιστική ειλικρίνειά του, γεγονός που επιβεβαιώνεται όταν ομολογεί την άγνοιά του σχετικά με κάποιο ζήτημα αφού αναφέρει πάντα ότι έχει πάρει τις πληροφορίες του από κάποια δευτερογενή μαρτυρία. Ο Τζέιμς Φρέιζερ, μεταφράζοντας το έργο του Παυσανία παρατήρησε ότι «χωρίς αυτόν τα ερείπια της Ελλάδας θα ήταν ως επί το πλείστον ένας λαβύρινθος χωρίς ενδείξεις, ένα αίνιγμα χωρίς απάντηση.»

Ο **Καλλίνος** από την Έφεσο είναι ο αρχαιότερος από τους ελεγειακούς ποιητές. Οι πληροφορίες για την ζωή του είναι ελάχιστες. Γνωρίζουμε μόνο ότι στην εποχή του οι Κιμμέριοι (λαός που κατοικούσε στην Ταυρική χερσόνησο) έκαναν επιδρομές στην Μικρά Ασία και προκαλούσαν καταστροφές. Γι' αυτό ο Καλλίνος συνέθεσε ελεγεία με την οποία προσπαθεί να εμπνεύσει στους συμπολίτες του θάρρος, για να στραφούν εναντίον των εισβολέων. Το έργο του είναι σε τόνο ηρωικό και ρητορικό. Η γλώσσα και το ύφος του είναι ομηρικά.

Οι συμβουλές για επίδειξη γενναιότητας, η αγάπη προς την πατρίδα, η έξαρση των ηρωικών πράξεων για το κοινό καλό, η αποδοκιμασία των δειλών και γενικότερα τα ιδανικά του ομηρικού κόσμου συναντώνται στους στίχους του Καλλίνου. Συσπείρωση της πόλης εναντίον της εχθρικής επιβολής, προβολή συλλογικής συνείδησης.

«Ζεῦ πάτερ,» . . . Σμυρναίους δ' ἔλεησον

.....

μνήσαι δ' εἴ κοτέ τοι μηρία καλὰ βοῶν

«Σμυρναῖοι κατέκηαν»

(Λόγος προς τον Δία)

Ο **Στράβων** ήταν Έλληνας γεωγράφος, φιλόσοφος και ιστορικός. Γεννήθηκε από πλούσια οικογένεια το 63π.Χ ή το 64π.Χ. Απέκτησε εξειδικευμένη κι εκλεκτή μόρφωση από μεγάλους δασκάλους της εποχής του και μελέτησε τα γραπτά διάφορων γεωγράφων και φιλοσόφων της αρχαιότητας. Σε ότι αφορά στις φιλοσοφικές του πεποιθήσεις, ήταν οπαδός του στωικισμού ενώ στην πολιτική ήταν υπέρμαχος του ρωμαϊκού ιμπεριαλισμού. Ταξίδεψε αρκετά και στο διάστημα των ταξιδιών του φρόντισε να συλλέξει όλο το απαιτούμενο υλικό, το οποίο τον βοήθησε αργότερα στη συγγραφή ιστορικών και γεωγραφικών έργων. Τα δύο μεγαλύτερα έργα του είναι τα Ιστορικά υπομνήματα και τα Γεωγραφικά. Τα Ιστορικά υπομνήματα αποτελούνται από 47 βιβλία τα περισσότερα εκ των οποίων χάθηκαν. Τα Γεωγραφικά αποτελούνται 17 βιβλία, τα οποία σώζονται σε άριστη κατάσταση. Το έργο αυτό του Στράβωνα θα μπορούσε να θεωρηθεί ο πιο ακριβής και ποιοτικός "παγκόσμιος Γεωγραφικός Άτλας" της εποχής του.

Ο **Κλαύδιος Γαληνός** (Πέργαμος 129 μΧ. – Ρώμη 199 μΧ). Ήταν από τους σημαντικότερους Έλληνες ιατρούς της Αρχαιότητας και ο τελευταίος του ελληνορωμαϊκού κόσμου. Δεν υπάρχει ιατρικός κλάδος που να μην απασχόλησε τον Γαληνό. Οι εμπειριστατωμένες μελέτες του αναφέρονται στην ανατομική, τη φυσιολογία, τη χειρουργική, την οφθαλμολογία, τη μαιευτική, την παθολογία, τη θεραπευτική, την υγιεινή και τη φαρμακολογία. Σώζονται περίπου εκατό μελέτες του, που προώθησαν σημαντικά την ιατρική επιστήμη. Παρασκεύαζε ο ίδιος πολυσύνθετα φαρμακευτικά σκευάσματα, τα γαληνικά

Ο **Ανθέμιος** (474 – 534) ήταν Έλληνας αρχιτέκτονας και μαθηματικός. Γεννήθηκε στην πόλη Τράλλεις της Λυδίας και συνεργάστηκε με τον Ισίδωρο τον Μιλήσιο για την κατασκευή του Ναού της Αγίας Σοφίας στην Κωνσταντινούπολη (532 μ.Χ.), μετά από ανάθεση του αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Το κορυφαίο σχεδιαστικό του επίτευγμα αφορά τον τρούλο του ναού, ενώ οι δεξιότητές του ως πολιτικού μηχανικού διαφάνηκαν και στην επισκευή των αντιπλημμυρικών έργων του Δάρας.

Μία ιστορία που θρυλείται σχετικά με τον Ανθέμιο λέει ότι μετά από μία διαμάχη με τον γείτονά του Ζήνωνα, προσομοίωσε σεισμούς, αστραπές και βροντές στο δώμα, όπου εκείνος φιλοξενούσε τους καλεσμένους του, χρησιμοποιώντας καμπύλους καθρέφτες και ατμό που διοχέτευσε με δερμάτινους σωλήνες κάτω από το δάπεδο. Ο Ανθέμιος ήταν εξίσου ικανός ως μαθηματικός. Περιέγραψε την κατασκευή της ελλείψεως με νήμα, συνέγραψε πραγματεία πάνω στις κωνικές τομές, συνέταξε μία επισκόπηση για τα είδη και τις διατάξεις των κατόπτρων, καθώς και σπουδαία έργα μηχανικής.

Ο **Πολύκαρπος** ήταν επίσκοπος Σμύρνης στο δεύτερο αιώνα μ.Χ.. Βρήκε μαρτυρικό θάνατο στις 23 Φεβρουαρίου του 167 στο στάδιο της πόλης κατά το διωγμό του Μάρκου Αυρήλιου. Αναγνωρίστηκε ως άγιος από την Ορθόδοξη και την Καθολική, την Λουθηρανική και την Αγγλικανική εκκλησία. Είναι συντάκτης πολλών επιστολών, από τις οποίες έχει σωθεί μόνο μία, η "προς Φιλιππισίους". Η επιστολή είναι πρακτική-συμβουλευτική και διακρίνεται σε αυτή η έντονη εξάρτησή του από την σκέψη και τις θέσεις του Ιγνατίου Αντιοχείας.

Ο Στρατής Δούκας γεννήθηκε στις 6 Μαΐου 1895 στα Μοσχονήσια, όπου και έβγαλε το σχολαρχείο. Τέλειωσε το γυμνάσιο στο Αϊβαλί και το 1912 γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η καταστροφή της Σμύρνης το 1922 είναι το κατεξοχήν γεγονός που σημάδεψε την εθνική συνείδηση και την πλήγωσε ανεπανόρθωτα. Η Ιστορία του Στρατή Δούκα δεν ασχολείται καθόλου με την εθνική αυτή πληγή... Αφορμάται μόνο από το σημαντικό αυτό γεγονός, για να μιλήσει για ένα επίσης σημαντικό: την αγωνία ενός ανθρώπου να επιζήσει, να σώσει ό,τι πολυτιμότερο έχει, την ίδια του τη ζωή. Χρέος του ανθρώπου είναι σε κάθε περίπτωση η ιστορική μνήμη. Στο «*Ημερολόγιο ενός αιχμαλώτου*», το πιο δημοφιλές έργο του, γράφει: ***«Μονάχα οι ηλίθιοι και οι νεκροί έχουν δικαίωμα να λησμονούν· μα όσοι έχουν την πνοή της ζωής μέσα τους, οφείλουν να θυμούνται για να στοχάζονται και να συγχωρούν. Η μνήμη είναι εκείνη που δίνει θροφή στο πνεύμα και στην καρδιά»***

Ο Γιώργος Σεφέρης γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1900 και πέθανε στην Αθήνα το 1971. Είναι ένας από τους σημαντικότερους και πολυβραβευμένους Έλληνες ποιητές. Η καταστροφή της Σμύρνης τον σημάδεψε. Λυπημένος αναφέρει σε ένα από τα έργα του : *« Τα σπίτια πού είχα μου τα πήραν. Έτυχε/ να ναι τα χρόνια δίσεχτα πόλεμοι χαλασμοί ξενιτεμό/ κάποτε ό κωνηγός βρίσκει τα διαβατάρικα πουλιά κάποτε δεν τα βρίσκει- το κωνήγι/ ήταν καλό στα χρόνια μου, πήραν πολλούς τα σκάγια-/ οι άλλοι γυρίζουν ή τρελαίνονται στα καταφύγια./ Μη μου μιλάς για τ' αηδόνη μήτε για τον κορυδαλλό/ μήτε για τη μικρούλα σουσουράδα/ πού γράφει νούμερα στο φως με την ουρά της-/ δεν ξέρω πολλά πράγματα από σπίτια/ ξέρω πώς έχουν τη φυλή τους, τίποτε άλλο.»*

Ο Γ. Σεφέρης, βαθύτατα θλιμμένος που έχασε την πατρίδα του, τον Οκτώβριο του 1950 πραγματεύτηκε σε μια από τις δοκιμές του το εξής :

« Μόνο που το όλο το μέσα της έχει καεί , απομένουν οι παρυφές και μία πελώρια τρύπα που προσπάθησαν να μπαλώσουνε με δένδροκομία, περίπτερα ή άλλα δημιουργήματα της πλαστικότητας του τσιμέντου και πλατείες λεωφόρους... Και λες πως ήταν χτες που ναάγησε το μεγάλο καράβι. Δεν αισθάνομαι μίσος, το πράγμα που κυριαρχεί μέσα μου είναι το αντίθετο του μίσους, μια προσπάθεια να χωρέσει ο νους μου το μηχανισμό της καταστροφής, Το κακό έγινε, σημασία έχει ποιος το εξαγοράζει το κακό»

Η **Διδώ Σωτηρίου** γεννήθηκε το 1909 στο Αϊδίνιο της Μικράς Ασίας από πλούσια και αριστοκρατική οικογένεια η οποία στη συνέχεια εγκαταστάθηκε στη Σμύρνη. Μετά τη μικρασιατική καταστροφή, κατέφυγε ως πρόσφυγας στην Αθήνα όπου διέμεινε για το υπόλοιπο της ζωής της. Στην κατοχή πήρε μέρος στην Εθνική αντίσταση. Η δραματική της αφήγηση χαρακτηρίζεται από απλότητα και ρεαλισμό. Στα έργα της, τα οποία έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες, αναφέρεται στη δύσκολη εποχή της κατοχής και της μικρασιατικής καταστροφής με τον έντονο και δραματικό τρόπο με τον οποίο και τις έζησε. Στο έργο της *«Ματωμένα χώματα»* με θέμα την καταστροφή της Σμύρνης γράφει:

Ο **Φώτης Κόντογλου** ή έτσι όπως είναι το πραγματικό του όνομα Φώτιος Αποστολέλης γεννημένος το 1895 στο Αϊβαλί της Μικράς Ασίας ήταν Έλληνας λογοτέχνης και ζωγράφος. Έζησε και μεγάλωσε στην Μικρά Ασία. Αναζήτησε την ελληνικότητα επιστρέφοντας στην ελληνική παράδοση. Σήμερα θεωρείται ένας από τους κυριότερους εκπροσώπους της «Γενιάς του Τριάντα». Ασχολήθηκε με το χώρο της βυζαντινής εικονογραφίας όπου και διακρίθηκε. Μέσα στα έργα του μιλάει νοσταλγικά για την μικρασιατική καταστροφή και λόγω των καταστάσεων που βίωσε εξυμνεί την απλότητα και την φυσικότητα. Πέθανε στην Αθήνα στις 13 Ιουλίου 1965.

«Καλὸ εἶναι νὰ ὑπάρχεις, ἀλλὰ νὰ ζεῖς εἶναι ἄλλο πρᾶγμα»

Ο **Αδαμάντιος Κοραΐς**. Γεννήθηκε στη Σμύρνη 27 Απριλίου 1748 και πέθανε στο Παρίσι 6 Απριλίου 1833. Ήταν φιλόλογος και άριστος γνώστης του ελληνικού πολιτισμού. Επίσης υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους εκπροσώπους του νεοελληνικού διαφωτισμού. Εξέδωσε 66 τόμους βιβλίων, από του οποίους οι 17 αποτελούν την *«Ελληνική Βιβλιοθήκη»* και οι 9 τα *«Πάρεργα της Ελληνικής Βιβλιοθήκης»*. Ανάμεσα στις δύο αντίπαλες τάσεις της εποχής, όσον αφορά την χρήση της καθομιλουμένης γλώσσας ή την επαναφορά της αρχαίας, ο Κοραΐς κράτησε μία μετριοπαθή στάση: έτεινε προς τη πρώτη, για την οποία πρότεινε τον «καθαρισμό» από ξένες και ιδιωματικές λέξεις και την γενικότερη «διόρθωση» από τους λόγιους.

Ο Χρυσόστομος Σμύρνης γεννήθηκε στις 8 Ιανουαρίου 1867 και βρήκε θάνατο στις 27 Αυγούστου 1922. Στις 18 Μαΐου του 1897 χειροτονήθηκε πρεσβύτερος Μέγας Πρωτοσύγκελος του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Στις 23 Μαΐου 1902 εκλέγεται Μητροπολίτης Δράμας. Κατά την περίοδο αυτή αντιμετώπισε την τρομοκρατική δράση του βουλγαρικού κομιτάτου. Παράλληλα έκτισε μεγαλοπρεπή ναό στη Δράμα, σχολές αρρένων και θηλέων και νοσοκομείο, ίδρυσε και πολλά φιλανθρωπικά καταστήματα, ορφανοτροφεία, γηροκομεία και άλλα κοινωφελή ιδρύματα. Το 1910 ο Χρυσόστομος μετατέθηκε στη Σμύρνη, ως Μητροπολίτης Σμύρνης. Στη θέση αυτή παρέμεινε ολόκληρη τη δύσκολη περίοδο των Βαλκανικών Πολέμων, της Μικρασιατικής Εκστρατείας και της Μικρασιατικής Καταστροφής. Συνελήφθη και βρήκε μαρτυρικό θάνατο από τους Τούρκους. Την ημέρα που εκλέχθηκε Μητροπολίτης Δράμας, απευθυνόμενος στον Πατριάρχη, είπε τα εξής προφητικά λόγια: *«Εν όλη τή καρδιά και εν όλη τη διανοία θα υπηρετήσω την Εκκλησίαν και το Γένος, και η μήτρα, την οποίαν αι άγιοι χείρες σου εναπέθεσαν επί της κεφαλής μου, εάν πέπρωται να απολέση ποτέ την λαμπηδόνα των λίθων της, θα μεταβληθή εις ακάνθινον στέφανον μάρτυρος ιεράρχου»*

Ηλίας Βενέζης. Το πραγματικό του όνομα ήταν Ηλίας Μέλλος, γεννήθηκε στο Αϊβαλή της Μ.Ασίας. Κατά τη μικρασιατική καταστροφή αιχμαλωτίστηκε και στάλθηκε στα εργατικά τάγματα της Ανατολής. Μετά την απελευθέρωσή του, ύστερα από 14 μήνες, εγκαταστάθηκε στη Μυτιλήνη όπου με την παρακίνηση του Στρατή Μυριβήλη κατέγραψε την αιχμαλωσία του, στο γνωστό μυθιστόρημά του *Το νούμερο 31328*. Το έργο αποτελεί ένα συνεχές σφυροκόπημα του αναγνώστη με εξιστορήσεις βασανιστηρίων, εξευτελισμών και οδυνηρών πόνων. Το 1932 στην Αθήνα συγγράφει την κορωνίδα των έργων του *Αιολική Γη* όπου διηγείται την παιδική και εφηβική του ζωή στη Μ.Ασία. Εκφράζει έντονα τα συναισθήματα των ηρώων του, ιδίως τον πόνο και την αγάπη για τους ανθρώπους αλλά και τον τόπο τους, μέσα από τις σκέψεις και τη συμπεριφορά τους. Ο πολυβραβευμένος συγγραφέας απεβίωσε το 1973 στην Αθήνα.

«Ο άνθρωπος αγαπά να χτυπά όσους του μοιάζουν. Αγαπά να σκοτώνει τον όμοιό του.»

Η **Ιωάννα Τσάτσου** (1909 - 2000) ήταν σύζυγος του προέδρου της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνου Τσάτσου και συγγραφέας. Γεννήθηκε στη Σμύρνη και ήταν κόρη του Στέλιου Σεφεριάδη. Αδέλφια της ήταν οι Γιώργος Σεφέρης και Άγγελος Σεφεριάδης. Το 1914 εγκαταστάθηκε με την οικογένειά της στην Αθήνα. Σπούδασε νομικά στο πανεπιστήμιο Αθηνών και ασχολήθηκε με την ποίηση και την συγγραφή ιστορικών και λογοτεχνικών βιβλίων. Το βιβλίο της *«Ο αδελφός μου Γιώργος Σεφέρης»* απέσπασε το Α' κρατικό βραβείο βιογραφίας, ενώ για το συγγραφικό της έργο είχε τιμηθεί μεταξύ άλλων με το χρυσό μετάλλιο της Γαλλικής Ακαδημίας. Παράλληλα με την συγγραφική της δραστηριότητα, η Ιωάννα Τσάτσου αγωνίστηκε για τα δικαιώματα των γυναικών. Για την όλη δράση της τιμήθηκε με το *"μετάλλιο Εξάιρετων Πράξεων"*, με τον *"Χρυσό Σταυρό της Εποποιίας"* (1960), με τον *"Μεγαλόσταυρο του Τάγματος της Αζίας"* (1979, Γαλλία)

Η Έλλη Παππά γεννήθηκε στη Σμύρνη το 1920. Αδελφή της ήταν η συγγραφέας Διδώ Σωτηρίου. Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή η οικογένεια εγκαταστάθηκε στον Πειραιά. Φοίτησε αρχικά στη Φιλοσοφική και στη συνέχεια στη Νομική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, χωρίς όμως να ολοκληρώσει τις σπουδές της, λόγω της κατοχής, ενώ παράλληλα εργαζόταν ως δημοσιογράφος. Κατά τη διάρκεια της Κατοχής έλαβε μέρος στην Εθνική Αντίσταση. Υπήρξε σύντροφος του Νίκου Μπελογιάννη. Με το πραξικόπημα της 21^{ης} Απριλίου 1967 συνελήφθη και εξορίστηκε στη Γυάρο (αποφυλακίστηκε τον Ιούλιο του 1968, λόγω σοβαρής ασθένειας).

Ως δημοσιογράφος εργάστηκε στην Εγκυκλοπαίδεια Χάρη Πάτση, στην εφημερίδα Μακεδονία, στο περιοδικό Γυναίκα, στην εφημερίδα Εξπρές και στην εφημερίδα Έθνος. Πέθανε στις 27 Οκτωβρίου του 2009

Μήτσος Μυράτ. Γεννήθηκε στη Σμύρνη και σπούδασε δραματική τέχνη στο Παρίσι. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι ο Μήτσος Μυράτ υπήρξε μία από τις κύριες μορφές της αναγέννησεως του Νεοελληνικού Θεάτρου κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα αποδίδοντας με εξαιρετική επιτυχία τους πλέον σημαντικούς ρόλους του σύγχρονου διεθνούς δραματολογίου. Παντρεύτηκε την επίσης μεγάλη κυρία του Θεάτρου Κυβέλη. Εργάστηκε στο «Βασιλικό Θέατρο» Αθηνών, ενώ παράλληλα ασχολήθηκε με συγγραφές και σωρεία μεταφράσεων θεατρικών έργων. Επίσης συνέγραψε τα μυθιστορήματα «*Το φως της σκηνής*» και «*Η τραγική ζωή ενός κωμικού*». Επίσης έγραψε και δύο οπερέτες, «*Ο πρωταθλητής*» και «*Η χαρτορίχτρα*». Τέλος, αυτοβιογραφικές αναμνήσεις εξέθεσε στα βιβλία του «*Η ζωή μου*» και «*Ο Μυράτ κι εγώ*».

Ο Γληνός γεννήθηκε στη Σμύρνη. Το 1899 πήγε στη Αθήνα και γράφτηκε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Συνέχισε τις σπουδές του στην Ιένα και τη Λειψία της Γερμανίας παρακολουθώντας μαθήματα φιλοσοφίας, παιδαγωγικής και πειραματικής ψυχολογίας. Το 1911 εγκατέλειψε τις σπουδές του λόγω βιοποριστικής ανάγκης και επέστρεψε στην Ελλάδα. Υπήρξε ο βασικός υπεύθυνος και σχεδιαστής της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1913. Το 1914 πρωτοστάτησε στην ίδρυση του "Εκπαιδευτικού Συνδέσμου Λειτουργών Μέσης Εκπαιδύσεως". Τον Ιανουάριο του 1917 ανέλαβε σύμβουλος στο Υπουργείο Παιδείας και Γενικός Γραμματέας του ίδιου Υπουργείου. Τότε ξεκίνησε την εφαρμογή της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1917 προωθώντας το διάταγμα για την εισαγωγή της δημοτικής στη στοιχειώδη εκπαίδευση. Από το 1930 άρχισε να ασχολείται ενεργά με την πολιτική. Στη διάρκεια της Κατοχής ο Γληνός πρωταγωνίστησε στις διεργασίες για την ίδρυση του ΕΑΜ και συνέταξε το ιδεολογικο-πολιτικό μανιφέστο. Ο θάνατος τον βρήκε τα Χριστούγεννα του 1943.

Το International Bureau of Education της UNESCO συμπεριέλαβε τον Γληνό μεταξύ των 100 πιο σημαντικών διανοουμένων, που με το στοχασμό και τη δράση τους είχαν σημαντική συμβολή στην υπόθεση της εκπαίδευσης.
